

Handläggningen av ett överklagande av en socialnämnds beslut enligt 13 § tredje stycket LVU om att vården med stöd av 3 § LVU skulle fortsätta. Även om frågan om beredande av vård med stöd av LVU samtidigt var föremål för prövning i domstol har nämnden inte kunnat underlåta att vidarebefordra överklagandet till länsrätten

Anmälan

AA och BB klagade i en anmälan, som kom in till JO den 13 februari 2007, på Socialnämnden i Grums kommun. De gjorde gällande brister i ett flertal avseenden beträffande nämndens handläggning av ett barnavårdsärende som rörde AA:s son CC. Han var sedan april 2006 omhändertagen för vård med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU.

En av punkterna i anmälan rörde handläggningen av ett överklagande från AA av ett beslut som nämndens arbetsutskott fattade den 9 oktober 2006 vid en omprövning av vården av CC enligt 13 § tredje stycket LVU. AA uppgav i anmälan att hon hade lämnat in överklagandet till nämnden i anslutning till att hon den 25 oktober 2006 fick del av sammanträdesprotokollet, men att nämnden, såvitt hon kände till, ännu inte hade vidarebefordrat överklagandet till länsrätten.

Utredning

Handlingarna i det aktuella barnavårdsärendet lånades in.

Anmälan remitterades därefter till socialnämnden för utredning och yttrande, särskilt avseende handläggningen av överklagandet av beslutet i oktober 2006.

Socialnämnden, arbetsutskottet, kom in med ett omfattande remissvar i vilket nämnden bemötte flera av punkterna i AA:s och BB:s anmälan. När det gällde handläggningen av AA:s överklagande anförde nämnden följande.

AA har befogad kritik om dröjsmålet med hennes överklagan av fortsatt vård för sonen CC. Tidsåtgången från det att överklagan kom in till dess att socialnämnden svarade på densamma är oacceptabel. Socialnämndens kontrollsystem förstärks genom att förteckningen över aktuella överklagningsärenden månadsvis redovisas för socialnämndens arbetsutskott.

[--]

Vård enligt 3 § LVU omprövas var sjätte månad. Vården för CC påbörjades 2006-04-20. Socialnämndens arbetsutskott sammanträdde den 9 oktober 2006 för att bl.a. ompröva vården för CC. Beslutet överklagades av AA. Överklagan kom in till socialnämnden den 25 oktober 2006.

Länsrättens beslut om vård för CC överklagades av modern. Dom väntades från kammarrätten varför socialsekreteraren uppmanades att avvakta kammarrättens dom innan överklagan vidareändades till länsrätten. I kammarrättens dom den 9 november 2006 – som kom in till socialnämnden samma dag – fastställdes länsrättens beslut om vård.

I detta läge skulle socialsekreteraren ha vidareänt till länsrätten AA:s överklagan och yttrande över överklagan. Socialsekreteraren missuppfattade verksamhetsledarens vägledning och fullföljde inte uppgiften. Den kontrollfunktion som finns vid socialtjänsten för överklagningar fungerade inte heller tillfredsställande.

AA påpekade i januari 2007 för handläggande socialsekreterare att överklagan inte var insänd till länsrätten. Socialsekreterare fick i uppgift att omedelbart svara på överklagan. Ärendet vidarebefordrades den 8 mars till länsrätten av socialchefen i samband med JO:s begäran om handlingar för granskning. 2007-04-04 inkom beslut från länsrätten att målet avskrivits eftersom AA tagit tillbaks sin överklagan. Ny omprövning ska beslutas i socialnämndens arbetsutskott den 10 april 2007.

AA har rätt i sin kritik att socialtjänsten skulle ha inlämnat överklagan och yttrande i november och inte i mars. Socialtjänsten ser över rutinen för inkomna överklagningsärenden så att misstagen inte ska upprepas.

AA kommenterade remissyttrandet.

AA inkom också med ytterligare synpunkter på nämndens handläggning av ärendet. Med anledning av vad hon anförde inhämtade JO bl.a. förvaltningens journalanteckningar för tiden fr.o.m. mars 2007 till oktober 2007.

Dessutom tog JO del av Länsstyrelsens i Värmlands län tillsynsbeslut den 28 januari 2008 (dnr 701-13926-2006) som rörde det aktuella barnvårdsärendet. Länsstyrelsen riktade i beslutet allvarlig kritik mot socialtjänsten i Grums kommun för att nämnden, i samband med att CC placerades i ett familjehem i maj 2006, inte hade fattat något formellt beslut om placeringen och inte heller hade utrett förhållandena i familjehemmet eller samrått med den kommun där familjehemmet är beläget. Länsstyrelsen anförde att nämnden därigenom inte hade iakttagit sina skyldigheter enligt 6 kap. 1 och 6 §§ socialtjänstlagen (2001:453).

I ett beslut den 30 maj 2008 anförde *JO André* följande.

Bedömning

AA har i sin anmälan och i kompletterande skrivelser kritiserat nämndens handläggning i ett flertal avseenden. Nämnden har bemött huvuddelen av klagomålen i sitt remissyttrande.

Länsstyrelsen i Värmlands län har uttalat sig om brister i nämndens handläggning i samband med att CC under pågående vård omplacerades till ett familjehem. Det saknas därför anledning för mig att nu gå in på den frågan.

Jag vill upplysa om att JO, enligt de regler som gäller för JO:s verksamhet, inte bör utreda händelser eller förhållanden som ligger mer än två år tillbaka i tiden. JO är

vidare återhållsam med att uttala sig i frågor som har prövats av domstol eller som rör en myndighets bedömning i sak i ett enskilt ärende. Vad som har kommit fram vid utredningen föranleder mig inte att frånga dessa principer för JO:s tillsynsverksamhet.

Mot bakgrund av det nu anförda har jag valt att begränsa mina uttalanden till att avse nämndens formella handläggning av AA:s överklagande av arbetsutskottets beslut i oktober 2006.

Enligt 23 § andra stycket förvaltningslagen (1986:223), FL, ska ett överklagande ges in till den myndighet som har meddelat beslutet. Beslutsmyndigheten prövar om skrivelsen med överklagandet har kommit in i rätt tid. Har skrivelsen kommit in för sent, ska myndigheten enligt huvudregeln avvisa den (24 § FL). Om skrivelsen inte avvisas ska myndigheten i enlighet med 25 § FL överlämna skrivelsen och övriga handlingar i ärendet till den myndighet som ska pröva överklagandet, dvs. länsrätten i det nu aktuella fallet.

I förvaltningslagen anges inte inom vilken tid beslutsmyndigheten ska överlämna ett överklagande till den överprövande instansen. Det är från rättssäkerhetssynpunkt en självklarhet att överlämnandet måste ske utan dröjsmål. JO har vid flera tillfällen uttalat att som regel bör tiden inte överstiga en vecka (se bl.a. JO:s ämbetsberättelse 1995/96 s. 314).

När någon vårdas med stöd av 3 § LVU är socialnämnden skyldig att minst en gång var sjätte månad pröva om vården ska bestå (13 § tredje stycket LVU). Nämndens beslut kan överklagas till länsrätten. Det förhållandet att frågan om vård eller upphörande av vården är föremål för prövning av domstol påverkar inte nämndens skyldighet att företa omprövning enligt 13 § tredje stycket LVU. Om nämndens beslut överklagas ska nämnden vidarebefordra överklagandet till länsrätten. Det är en sak för länsrätten att ta ställning till hur ett överklagande ska behandlas i t.ex. den situationen att det pågår ett mål vid kammarrätten som avser frågan om vård. Det är alltså inte något som nämnden ska beakta vid sin handläggning av överklagandet.

AA:s överklagande kom in till förvaltningen den 25 oktober 2006. Först den 8 mars 2007, dvs. drygt fyra månader senare, vidarebefordrades överklagandet till länsrätten. Den förklaring som lämnas i remissvaret till varför det dröjde innan överklagandet vidarebefordrades är att handläggaren missuppfattade verksamhetsledarens uppmaning att avvakta en kammarrättsdom angående beredande av vård enligt LVU. Som har framgått var den pågående prövningen i kammarrätten inte något skäl för nämnden att dröja med att sända över handlingarna till länsrätten.

Jag har noterat att enligt remissyttrandet påminde AA handläggaren om överklagandet i januari 2007. Trots det dröjde det fram till den 8 mars 2007 innan handlingarna skickades till länsrätten, vilket i sig är anmärkningsvärt.

Sammantaget tyder utredningen i ärendet på brister i kunskapen om hur ett överklagande ska handläggas. Att ett överklagande handläggs på ett korrekt sätt är av stor vikt från rättssäkerhetssynpunkt. Jag ser därför allvarligt på det inträffade.

Med den allvarliga kritik som har uttalats avslutas ärendet.